

HƯỚNG TỚI KỶ NIỆM 60 NĂM THÀNH LẬP TRƯỜNG VÀ 58 NĂM NGÀY BÁC HỒ VỀ THĂM TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỂ DỤC THỂ THAO BẮC NINH (14/12/1961 - 14/12/2019)

NHỮNG NHÂN VẬT LỊCH SỬ TRONG BỨC ẢNH "BÁC HỒ SỬA KIẾM" HỌ LÀ NHỮNG AI VÀ HIỆN Ở ĐÂU?

Thanh Tâm Hằng*

Bức ảnh “Bác Hồ sửa kiếm” chụp ngày 14 tháng 12 năm 1961 tại Trường Trung cấp TDTT Trung ương, nay là Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

Bức ảnh “Bác Hồ sửa kiếm” chụp ngày 14 tháng 12 năm 1961 trên sân trường Trung cấp Thể dục thể thao Trung ương lúc Bác Hồ về thăm Trường đã trở thành tài sản vô giá không chỉ của riêng Nhà trường mà của Ngành TDTT Việt Nam nói chung. Bức ảnh đã được Ủy ban Olympic Việt Nam chọn là 1 trong 5 kỷ vật đưa vào Viện Bảo tàng Thể thao Châu Á ở thủ đô Kuonet. Đây là hiện vật quý về danh nhân văn hóa thế giới Hồ Chí Minh với Thể dục thể thao.

Hoàn cảnh ra đời bức ảnh:

Ngày 14/12/1961, 500 học sinh khóa Trung cấp 2 đang hồ hởi nỗ lực tập các bài võ dân tộc để chuẩn bị cho chương trình đồng diễn đặc biệt

trên Sân vận động Hàng Đẫy Hà Nội vào Chiều mừng 1 Tết Nhâm Dần (1962), đón Quốc trưởng Nôrôđôm Sihanúc cùng phái đoàn Hoàng gia Vương quốc Campuchia sang thăm và ăn tết dân tộc cổ truyền Việt Nam. Khi bài đồng diễn Kiếm kết thúc lần thứ nhất, Bác ân cần bước tới hàng đầu và nhận xét, đại ý rằng: Khi làm động tác đánh kiếm, mắt cần dõi theo mũi kiếm. Cầm đốc kiếm có chấu nắm chưa được chặt. Vì thế khi đánh kiếm sẽ không chuẩn, không mạnh. Bác quay sang thầy giáo Sáu Na, cùng mọi người lại gần để nghe Bác giảng giải. Bức ảnh được chụp vào thời điểm này. Khuôn hình được chụp chỉ có Bác và một số học sinh, nhưng quây quần

* Nhà báo, cựu sinh viên khóa Trung cấp II

bên Bác và các học sinh lúc đấy là cả mấy trăm học sinh chăm chú lắng nghe lời Bác chỉ dạy. Trong bức ảnh, mọi người cùng tươi cười vì cách phê bình của Bác về cách cầm kiếm rất hóm hỉnh và tinh tế.

Những nhân vật lịch sử trong bức ảnh:

Trong khuôn hình, từ phải vào gồm:

Nữ VĐV Điền kinh Đặng Mai Chinh, chuyên tu Điền kinh. Chị từng đi thi đấu môn ném lao nữ, giành huy chương vàng tại Đại hội Điền kinh toàn miền Bắc. Khi ra trường, Mai Chinh về công tác tại Ty Thể dục thể thao Nam Định, quê hương của chị. Chị cũng là người gây dựng thành công phong trào Điền kinh 4 và 5 môn học sinh Nam Định từ giữa những năm 70 của thế kỷ XX. Sau ngày đất nước thống nhất, Mai Chinh tình nguyện vào công tác ở miền Tây Nam Bộ, là trưởng Bộ môn Điền kinh Sở Thể dục thể thao An Giang. Chị đã có công đầu tạo nên dân VĐV Điền kinh mạnh xuất sắc ở An Giang. Nhiều VĐV trong số đó đã trở thành VĐV tiêu biểu toàn quốc trong những năm 80 tới những năm 90 của thế kỷ XX. Đặng Mai Chinh hiện đã nghỉ hưu và ở tại một ngôi nhà đơn sơ thuộc Quận Gò Vấp, Thành phố Hồ Chí Minh.

Người tiếp theo trong khuôn hình là nữ sinh Lê Hồng Hải. Chị là người được Bác chỉ bảo cận kề cách cầm đốc kiếm. Bàn tay phải của Bác nắm trọn bàn tay trái của chị Hải lúc giữ đốc kiếm dựng thẳng. Việc được Bác Hồ trực tiếp sửa động tác cầm kiếm đã trở thành một sự kiện không thể quên trong cuộc đời của chị. Sau này rời trường, Lê Hồng Hải theo ngành xây dựng, góp phần xây dựng nên các khu công nghiệp tại Việt Trì, Cao Bằng... Hiện chị Hải đang sống cùng các con và chồng – nguyên là cầu thủ Bóng đá Hà Nội – tại một con hẻm nhỏ ở Đường Bạch Đằng, Quận Hoàn Kiếm, Hà Nội.

Cô gái thứ ba trong khuôn hình, mắt chăm chăm nhìn Bác, miệng tươi cười là nữ sinh Trần Thúy Mai, chuyên tu Thể dục. Sau khi tốt nghiệp, Trần Thúy Mai về công tác tại vùng mỏ Quảng Ninh cùng hơn 40 bạn đồng môn. Chị là 1 trong 8 cán bộ TDTT về mỏ Đèo Nai xây dựng phong trào “Công nhân khỏe để sản xuất nhiều than cho Tổ quốc”. Trong trận chiến đấu đánh trả máy bay Mỹ trưa ngày 5/8/1964, Thúy Mai có mặt trên trận địa bắn máy bay phản lực

Mỹ cùng Công, Tú, Minh, Đóa, Liễu, Nghĩa... Một quả bom rơi trúng trận địa tự vệ Đèo Nai, Nguyễn Văn Nghĩa hy sinh lúc vừa tròn 22 tuổi. Sau đó Mai được chuyển về công tác tại Bộ Vật tư. Chị đã nghỉ hưu và hiện sống tại căn nhà nhỏ với “anh bộ đội hải quân” tại Phường Chương Dương, Quận Hoàn Kiếm, Hà Nội.

Người có nụ cười tươi kè ngay vai phải của Trần Thúy Mai là anh Bùi Ngọc Mỹ, quê ở Diên Châu, Nghệ An. Sau khi tốt nghiệp, Mỹ về công tác tại Ty TDTT Nghệ An, rồi đi bộ đội năm 1967. Tới năm 1968, trong cuộc Tổng tấn công Tết Mậu Thân, anh Bùi Ngọc Mỹ đã hi sinh ở chiến trường Nam Bộ.

Người ngoài cùng, ngay sát vai trái Bác là anh Bùi Văn Thuộc. Anh Thuộc là “trưởng đoàn” đưa 43 cán bộ TDTT tốt nghiệp khóa Trung cấp 2 về tăng cường cho đất mỏ. Anh công tác tại Sở TDTT Quảng Ninh cho tới khi nghỉ hưu. Cả gia đình anh là một “gia đình thể thao” mẫu mực. Hai cô con gái là cầu thủ Bóng chuyền nổi tiếng của Công ty May mặc Quảng Ninh. Cậu út là cầu thủ đội bóng đá Công an Thành phố Hồ Chí Minh một thời danh tiếng. Hiện đã qua tuổi 80, anh Thuộc vẫn tham gia chơi Cầu lông và tham gia thi đấu trong các giải Gia đình thể thao toàn quốc...

Gần 60 năm đã trôi qua, khắc ghi lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “*Các cháu học thể dục thể thao ở đây không phải để đạt ông kiện tướng này, bà kiện tướng nọ (hồi ấy nhà trường chỉ là cơ sở đào tạo cán bộ TDTT), cái chính là làm người cán bộ phục vụ đắc lực cho nhân dân, đem hiểu biết của mình ra tổ chức hướng dẫn mọi người cùng tập luyện để nâng cao sức khỏe, đẩy lùi bệnh tật*” (Báo Thể dục thể thao, số 367, ngày 25/9/1969), các nhân vật lịch sử trong bức ảnh “Bác Hồ sửa kiếm” cùng lớp lớp các thế hệ cán bộ, giáo viên, VĐV thể dục thể thao đã không ngừng nỗ lực phấn đấu để trở thành những người có ích cho đất nước, cho sự nghiệp phát triển thể dục thể thao nước nhà./.